

L'autor que va deixar que una dona es desfogués en plena edat mitjana

L'editorial Ela Geminada ha publicat «Elegia de madona Fiammetta» de Giovanni Boccaccio, que ha traduït el gironí Pau Cañiguer; és la primera versió moderna en català de l'obra

La seva connexió amb l'obra de Boccaccio ve de la recerca que va fer durant la seva tesi doctoral, centrada en l'impacte d'aquest autor a la literatura catalana medieval. «Mentre feia la tesi vaig acostar-me a aquesta obra en italià i no vaig entendre res, té un llenguatge molt complex», explica Cañiguer. «Vaig traduir-la al català per mi, per fer bé l'estudi, i aquesta va ser la primera versió que en vaig fer: un cop acabada em va agradar i vaig pensar que podia ser interessant publicar-la», indica. Aquesta seria la llavor d'una feina que li ha costat més d'una dècada. «La pandèmia va ser un moment bonic en què vaig poder-hi dedicar bones estones», recorda. L'Elegia de madona Fiammetta ja tenia una traducció al català anònima datada del segle XV. «Les traduccions medievals eren poc fidels i afegien fragments que no formaven part de l'obra original, i jo el que he fet és treure aquestes llicències que tampoc eren interessants per ser el més fidel possible a l'estil de l'obra original», subratlla el traductor. A banda, també ha polit i simplificat alguns paràgrafs: «hi havia frases que tenien més de quinze línies», riu, i afegeix que la manera d'escriure de Boccaccio, com a intel·lectual humanista que era, es basava en els clàssics llatins i imitava l'estructura del llatí, inclosa la sintaxi. Durant les més de dues-centes pàgines de la novel·la, Fiammetta explica la seva història des de la seva cambrà: és casada amb un bon marit i tot anava bé fins que es va enamorar del jove Panfilò, a qui va conèixer casualment i amb qui va tenir una història d'amor, fins que ell va marxar cap a Florència perquè tenia el pare molt malalt. Tot i la promesa de tornar al cap de quatre mesos, no l'ha tornat a veure més, i li han arribat notícies que s'ha casat i té una altra amant. Juntament amb la narració dels fets, la protagonista expressa totes les seves emocions, amb moments d'alts i baixos on se sent engelosida, depressiva o venjativa. Tot plegat mentre es compara amb heroïnes gregues com Fedra o Medea dins uns mateixos barems de patiment per un amor frustrat. Si bé era habitual que els autors d'aquesta època fessin obres amb protagonistes masculins que desgranaven de manera extensa pensaments o visions que havien tingut, no passava el mateix amb el gènere femení: «No hi ha cap altra narrativa tan llarga a l'edat mitjana que doni veu a un personatge femení com ho fa Boccaccio a Elegia de madona Fiammetta», assenyala Cañiguer. Aquesta traducció arriba en un moment molt oportú i que convida a les «descobertes»: aquest desembre es commemoren els 650 anys de la mort de Boccaccio. «Dins el panorama dels grans autors humanistes és el menys important, només es llegeix el Decameró i es té una visió molt limitada de la seva obra», indica. «Els seus llibres de joventut no interessen tant, i tot i que alguns no són perfectes, aquest té un arravatament de geni que el fa impressionant», conclou.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/cultura/2025/12/01/l-autor-deixar-dona-desfogues-124307032.html>